

Bankacılık Dışı Finans Kurumları Bugünü ve Geleceđi

Sigortacılık

İstanbul, 8 Mayıs 2003

2001 İtibariyle Kiři Başına Prim

İsviçre	4,342.8 US\$
Japonya	3,507.5 US\$
İngiltere	3,394.0 US\$
A.B.D.	3,266.0 US\$
İsrail	1,017.7 US\$
Yunanistan	222.8 US\$
Malezya	198.3 US\$
Arjantin	187.0 US\$
Türkiye	30.1 US\$
Bulgaristan	27.7 US\$
Mısır	8.7 US\$

2001 Yılı

Dünya Sigorta Primi: 2,408 milyar US\$

Türkiye: 2 milyar US\$*

(Dünya sigorta priminin %0 1'inin altında)

* 1.7 milyar US\$ Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği

2001 Yılı Faaliyet Raporu

Ülkemizde sigortacılık geliştirilmemiştir.
Bunun çeşitli nedenleri vardır:

Genel olarak sigortanın önemini kavrayabilecek ve sorunlarını çözebilecek bir alt yapı eksikliği ve bilgisizlikten söz etmek mümkündür. Sigortanın ne olup ne olmadığı tam olarak bilinmediğinden, sosyal ve ekonomik yararları da doğal olarak gözardı edilmektedir.

Bilgisizlik dediğimizde, bu kavramın içinde yer alanların başında kamu yönetimini ve siyasi otoriteyi saymak çok yanlış olmayacaktır.

Bilgisizlik olgusunun ilk göstergesi **İlgisizlik** ve **İhmal** olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlgisizlik ve ihmale uğramış sektörün hiçbir sorunu çözülmediğinden bugüne gelinmiştir. Yani;

1) Sigortacılık bir müessese olarak ortaya konup topluma kazandırılmamıştır.

2) Gerekli kanunî altyapı ortaya konmamıştır. Gerçekten son 10 yıldır, sigorta sektörünün kuruluş, işleyiş ve denetimini düzenleyen sağlıklı bir mevzuat mevcut değildir.

3) Sigorta sektörünün içinde bulunduğu yasal boşlukların yanı sıra, etkinliği ve güncelliği olmayan yöntem ve yaklaşımlarla denetlenmeye çalışılması, karşılaşılan bir diğer önemli unsurdur.

Düzenleme ve denetim otoriteleri; bu işlevlerini yerine getirmeye çalışırken, işler belli bir standart çerçevesinde yürütülememektedir. Malî bünyeleri zayıflayan, ödeme güçlerini yitiren ve bu nedenlerle hasar ödeyememe durumuna düşerek sigortalının haklarına zarar veren sigorta şirketlerinin sigortacılık faaliyetlerini sona erdirmek yerine, iyileştirme çabalarını yeğlemektedir.

4) Kuruluş, Düzenleme ve Denetim Kriterleri tam olarak yerleştirilemediğinden, son 10 yıl içinde kurulan şirketlerin bir kısmı kapanmış, bir kısmı tasfiye aşamasına gelmiş, üçü hakkında da iflâs kararı verilmiştir. Şu an itibariyle bu tür şirketlerin sayısı 10 olup, bu sayının daha da artması muhtemeldir.

Şirketlerin bu hale gelmelerinin esas nedeni, yetersiz özkaynak, ehil olmayan yöneticiler veya zamanında müdahale edemeyen denetim sistemidir diyebiliriz. Bu tür uygulamalar sektöre gölge düşürmekte ve arkalarında memnuniyetsiz ve sigortaya düşman bir kitle bırakmaktadır.

5) Vergi sistemi, sigortacılığı baltalayıcı, sigorta olmak isteyen cezalandırıcı, sigorta sektörüne yatırılan özsermayeyi küçültücü nitelikte olmuştur. Buna birçok örnek verebiliriz:

- Deprem Hasar Karşılıkları: Yasal olarak ayrılması gereken bu karşılıklar vergiden arındırılmadığı için vergi tekniğine, adaletine ve ülkemizin deprem coğrafyasına uymayan bir uygulama devam etmektedir.
- Hayat sigortalarında sigortalılara ödenen tazminat ve emekli aylığı benzeri ödemeler üzerinden gelir vergisi kesilmektedir.
- Yangın Sigorta Vergisi: Sadece yangın sigortası yaptıran sigortalılardan alınan bu vergi uygulaması ile yangın sigorta poliçesi satın alanlar cezalandırılmaktadır.
- Enflasyon Muhasebesi uygulanmadığından, sigorta sektöründe özsermaye küçülmektedir.

Daha bunun gibi bir çok vergi sorunu çözüm için beklemektedir.

6) Sigortacılık, belli sermayenin para kazanmasını sağlayan, herhangi özel bir ticarî faaliyet gibi görüldüğünden, sigortacılığı geliştirici ve ona destek olucu her türlü yaklaşımdan kaçınılmaktadır.

Peki, Sektör Ne İstiyor?

Günün ve modern sigortacılığın gereklerine cevap veren bir YASA istiyor.

Bu yasa nasıl bir sistem getirmeli: İçerik mühim

- Şirketlerin sağlıklı faaliyetleri için gerekli özkaynak büyüklüğünü aramalı,
- Şirket kurulması aşamasında; sermayedarı ve yöneticisi itibariyle titiz bir şekilde incelenmeli ve ondan sonra karar verilmeli,
- Şirketlerin yükümlülüklerini karşılayacak malî güce sahip bulduklarını her an için yakından takip edecek bir Denetim Sistemi getirilmeli,

- Vergilendirme rasyonel ve sektör gerçeklerine uygun hale getirilmeli,
- Şirketlerin kuruluş, işleyiş ve denetiminde, politik etkenlerin varlığını ortadan kaldıracak, hiç olmazsa asgariye indirecek bir sistem getirilmeli,
- Aksayan şirketlerin anında sistem dışına çıkarılmasını sağlayacak bir düzenleme getirilmeli,
- Sektörü bürokrasinin ağır, sorumluluktan çekinen ve karar alamayan yapısından kurtarmalı,
- Acente sistemini baştan sona islâh edici bir düzenleme getirilmeli,

- Mecburî sigortalara gerçek işlerlik sağlayacak bir altyapı ve uygulama olanağı sağlamalı,
- Hizmetin devamlılığı esasını, yöneticinin devamlılığı faktörü ile güçlendiren bir sistem oluşturulmalı,
- Özerk, finansal bağımsızlığı olan EHİL kişilerden oluşturulmuş bir Kurum'un, sigortacılığın düzenlenmesi ve denetlenmesinde devreye girmesini sağlamalı.

Cahit Nomer
T.S.R.Ş.B. Başkanı